

[Cancerformer](#)

Lymfom - lymfkörtelcancer

Lymfom eller lymfkörtelcancer är ett samlingsnamn på cancersjukdomar som uppstår i celler i kroppens lymfsystem. Det varierar hur det går att behandla lymfom, men många kan bli av med sjukdomen.

De flesta som får lymfom är 65 år eller äldre. Barn och unga vuxna kan också få lymfom.

Vad är lymfom?

Lymfsystemet är en del av immunförsvaret. Lymfsystemet består av organ och lymfkärl. Lymfkärlen transporterar lymfvätska som också kallas lymfa. Lymfkärlen samlas i knutor som också kallas lymfkörtlar.

Lymfom är cancer i den del av immunförsvaret som kallas lymfsystemet. Cancern uppstår i celler som kallas lymfocyter. Det finns två slags lymfocyter:

- B-lymfocyter skyddar mot bakterier.
- T-lymfocyter skyddar mot virus och svamp.

Många olika slags lymfom

Det finns många olika slags lymfom. De kan delas in i tre grupper:

- Hodgkins lymfom
- Snabbväxande lymfom. Kallas också högmaligna lymfom.
- Långsamt växande lymfom. Kallas också lågmaligna lymfom.

Snabbväxande lymfom och långsamt växande lymfom kallas ibland gemensamt för Non-Hodgkins lymfom.

Här kan du läsa [mer om lymfsystemet](#) och [hur cancer uppstår](#).

Möjligheten att bli av med sjukdomen varierar

Det är olika hur behandlingen kan påverka sjukdomen. Det beror bland annat på vilken sorts lymfom det är.

Behandlingen kan vara krävande och kan behöva pågå från flera månader upp till två år. Många kan bli av med sjukdomen även om den har spridit sig i kroppen.

Långsamt växande lymfom är svårare att bli av med men behöver oftast bara behandlas när du har symtom. De flesta kan leva ett bra liv länge med sjukdomen. Det är sällsynt att barn får långsamt växande lymfom.

Hur vanligt är lymfom?

Lymfom är en av de vanligaste cancerformerna bland vuxna i Sverige. Varje år får nästan 2 500 personer någon form av sjukdomen. Sjukdomen är betydligt ovanligare hos barn, ungefär 30 barn får sjukdomen varje år.

Symtom

Det vanligaste symtomet på lymfom är att en eller flera lymfkörtlar svullnar i kroppen. Det kan märkas på olika sätt,

beroende på var i kroppen lymfkörtlarna är påverkade. Här är några exempel:

- körtlar på halsen som syns eller känns
- ont eller obehag i bröstkorgen eller magen
- hosta
- andfåddhet.

Du eller barnet kan också ha ett eller flera av följande symtom:

- trötthet
- feber
- svettningar
- oförklarlig viktninskning.

När och var ska jag söka vård?

Kontakta en [vårdcentral](#) om du eller ett barn har symtom som du tror kan bero på lymfom. Många mottagningar kan du kontakta genom att [logga in](#).

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Undersökningar och utredningar

Genom [Min vårdplan](#) har du möjlighet att vara delaktig i din vård. Du får svar på frågor som är viktiga för dig om din utredning, behandling, uppföljning eller [rehabilitering](#).

Du erbjuds utredning enligt ett standardiserat vårdförlopp

Du erbjuds en utredning enligt ett [standardiserat vårdförlopp](#) om du är över 18 år och läkaren misstänker att du kan ha lymfom. Standardiserade vårdförlopp är ett sätt att organisera utredningen så att den går så snabbt som möjligt. Bland annat finns tider avsatta för de undersökningar du kan behöva.

Läkaren som skriver remissen berättar för dig varför du bör utredas enligt ett standardiserat vårdförlopp och vad det innebär.

Det går ofta fort att få kallelser till undersökningar i ett standardiserat vårdförlopp. Det är bra om du är tydlig med hur personalen säkrast når dig, så att du inte missar någon tid.

Barn utreds på ett barncancercentrum

Ett barn utreds på något av landets sex barncancercentrum. Där har personalen stor vana att anpassa undersökningarna och behandlingarna på olika sätt om barnet till exempel har svårt att vara still eller tycker att något är obehagligt.

Läs mer i texten [Barn och cancer](#).

Du kan behöva bli undersökt på flera sätt

Vissa lymfom behöver utredas och behandlas snabbt medan det är mindre bråttom vid andra former av sjukdomen.

Läkaren gör en [kroppundersökning](#) och undersöker då bland annat magen och lungorna. Svullna lymfkörtlar kan behöva undersökas på olika sätt.

Lymfkörtlarna undersöks

Ett cellprov från den svullna lymfkörteln kan visa om den innehåller cancerceller. Läkaren tar provet som kallas cytologi med en tunn nål som förs in i lymfkörteln. Det tar någon minut och är nästan helt smärtfritt. Om läkaren misstänker lymfom görs i stället vävnadsprov direkt.

Vävnadsprov svarar på vilken typ av cancer det är

Ett vävnadsprov kan ge mer information än ett cellprov och tas med en lite grövre nål. Före behandlingen ger läkaren [lokalbedövning](#).

Ibland behöver läkaren använda [ultraljud](#) för att styra nålen rätt. Om lymfkörteln finns i magen behöver man ligga till sängs två till fyra timmar under övervakning efter vävnadsprovet.

Operation av en lymfkörtel

Läkaren brukar ta bort en hel lymfkörtel om den finns på ett ställe i kroppen som är lätt att komma åt. Du eller barnet [sövs](#) före operationen om körteln ligger svåråtkomlig. Operationen kan också göras med lokalbedövning om körteln är lättillgänglig. Operationen tar ungefär en timme.

Var i kroppen finns sjukdomen?

Lymfsystemet är utspritt i hela kroppen. Därför behöver läkaren ta reda på var i kroppen sjukdomen finns. Symtomen och typen av lymfom påverkar vilka undersökningar som kan behövas. Här är exempel:

- [blodprov](#)
- [datortomografi](#)
- undersökning med [magnetkamera](#)
- [benmärgsprov](#)
- undersökning med [PET-kamera](#).

En del prover sparas

När du lämnar prov i vården sparas en del prov i en biobank. Prover sparas för att din vård ska bli så bra och säker som möjligt. Läs om [prov i vården som sparas](#).

Behandlingen varierar

Behandlingen beror på vilken typ av lymfom det är. Ibland behöver behandlingen starta innan det finns svar på alla prover. Då anpassas behandlingen när svaren är klara.

Behandling av snabbväxande lymfom för vuxna

Snabbväxande lymfom behandlas oftast med cytostatika i olika kombinationer. De flesta får sex till åtta kurer i sammanlagt tre till fem månader.

Strålbehandling ges ibland mot snabbväxande lymfom som tilläggsbehandling till cytostatika eller antikroppar.

Behandling av långsamt växande lymfom för vuxna

Långsamt växande B-cellslymfom är vanligast. Det behandlas med antikroppar, ibland med tillägg av cytostatika.

Lågmaligna lymfom behöver bara behandling vid symtom eller vid mycket utbredd sjukdom. Undantag är om lymfomet bara finns på ett ställe. Då kan strålbehandling vara effektiv.

Om du inte får behandling sker kontroller ungefär var tredje månad. Då kan du få behandling i god tid när det behövs

Behandling av Hodgkins lymfom för vuxna

Behandlingen varierar beroende på om sjukdomen upptäcks i ett tidigt stadium eller när sjukdomen har hunnit sprida sig.

Hodgkins lymfom som upptäcks tidigt behandlas intensivt med cytostatika i två till fyra månader. Sedan kan du få du strålbehandling mot de områden där sjukdomen började.

Kombinationen av cytostatika och strålbehandling gör att du behöver mindre av varje del. Det minskar biverkningarna.

Hodgkins lymfom som har spridit sig i kroppen behandlas intensivt med cytostatika i tre till fyra månader. Ibland får du också strålbehandling.

Behandling för barn

Hodgkins lymfom hos barn brukar behandlas med två till sex kurer med cytostatika i sammanlagt två till sex månader. Barnet kan oftast bo hemma under större delen av behandlingen. En del barn får också strålbehandling efter behandlingen med cytostatika.

Andra lymfom hos barn behandlas också med cytostatika och ibland med antikroppar. Behandlingen är mer intensiv och kan pågå längre tid än hos vuxna.

Behandlingar om sjukdomen kommer tillbaka

De flesta kan få behandling även om sjukdomen kommer tillbaka, men det kan vara med andra läkemedel eller kombinationer av behandlingar än första gången du eller barnet fick behandling.

Cytostatika

Cytostatika är ett samlingsnamn för läkemedel som hämmar cancerceller på olika sätt. Det finns ungefär tio olika cytostatika som används vid behandling av lymfom. Oftast innebär en behandling att två till fyra olika sådana läkemedel kombineras.

Du eller barnet undersöks med röntgen eller magnetkamera under behandlingsperioden. Det är för att se att behandlingen fungerar. Annars ändras den.

Cytostatika kan ges på olika sätt

Behandlingen ges oftast i kurer. Mellan varje kur är det uppehåll i någon eller några veckor.

Det är vanligt att få cytostatika direkt i blodet med dropp eller sprutor. Behandlingen kan ta några timmar. De flesta kan lämna sjukhuset efteråt.

En del mer sällsynta intensiva behandlingar tar några dagar att få. Då behöver du eller barnet vara inlagd medan behandlingen pågår.

Vissa cytostatikabehandlingar är i form av tabletter.

Barn med non-Hodgkin lymfom får även behandling i ryggmärgsvätskan mot sjukdomen eller för att förebygga återfall i centrala nervsystemet.

Biverkningar av cytostatika

Cytostatika kan ge biverkningar. Du eller barnet kan bli tröttare och känsligare för infektioner. En del mår illa, tappar håret eller känner stickningar och domningar i fingrar och tår.

De flesta biverkningar går att förebygga och lindra. Ofta går de över när behandlingen är klar. Läs mer i texten om [cytostatikabehandling](#).

Antikroppar

Det finns olika läkemedel med antikroppar som fäster sig på cancercellerna så att immunförsvaret kan hitta och förstöra dem. Antikropparna kan också hindra cancercellerna från att växa och dela på sig.

Antikroppar kan ges som dropp i blodet eller som en spruta i underhuden.

Behandlingen ges ibland tillsammans med cytostatika.

Vuxna kan få antikroppar efter avslutad cytostatikabehandling. Då ges behandlingen varannan till var tredje månad i sammanlagt två år.

Biverkningar av antikroppar

Första behandlingstillfället är det vanligt att få feber, frossa, muskelvärk eller hjärtklappning. Biverkningarna går att förebygga med läkemedel före behandlingen.

Det är ovanligt men ibland kan behandling med antikroppar orsaka en infektion. Då får du eller barnet behandling mot infektionen.

Strålbehandling

Det är vanligt med strålbehandling som du får på vardagar i två till tre veckor.

Ibland kan det räcka med färre behandlingar.

Barn med Hodgkins lymfom får ibland strålbehandling. Om mjälten hos ett barn får en viss dos av strålbehandling betraktas den som icke-fungerande. Barnet tas då omhand som efter att mjälten har opererats bort.

Biverkningar av strålbehandling

Strålbehandlingen kan ibland ge biverkningar som kan komma medan behandlingen pågår eller när behandlingen är klar, ibland lång tid efteråt.

Du kan läsa mer i texten [Strålbehandling](#) om olika biverkningar och hur de kan lindras och förebyggas.

Operation

Det är ovanligt att behöva bli opererad för lymfom.

Mjälten kan behöva tas bort om sjukdomen gör att den växer väldigt mycket så att det trycker och känns obehagligt i magen. Operationen brukar göra att besvären minskar eller försvinner helt.

Andra organ kan ersätta mjälten

Mjälten har betydelse för immunförsvaret, speciellt hos unga personer. Senare i livet kan till exempel levern och benmärgen ersätta mjälten. Läs mer om mjälten i texten [Så fungerar lymfsystemet](#).

Efter att mjälten har tagits bort hos barn behövs vaccination mot vissa typer av bakterier och en ökad uppmärksamhet vid feber.

Stamcellstransplantation

[Stamcellstransplantation](#) är en metod som används om du eller barnet behöver intensiv behandling med cytostatika för att få bort alla cancerceller. Det kallas också högdosbehandling med stamcellsstöd.

Kroppen måste vara tillräckligt stark för att orka med behandlingen. Behandlingen är påfrestande och risken för komplikationer är stor.

Fertilitet, graviditet och amning

Undvik graviditet om du får behandling mot cancer, oavsett ditt kön. En del behandling kan vara skadlig för ett foster.

Prata med läkaren innan behandlingen börjar om du vill försöka bli gravid eller använda dina spermier i en graviditet när du är färdigbehandlad.

Det gäller även om det är ett barn som ska få behandling. Behandlingen kan påverka barnets fertilitet i framtiden.

Läs mer i texten [Fertiliteten efter cancerbehandlingen](#).

Behandling mot cancer om du redan är gravid

Du kan bli undersökt och få behandling även om du är gravid. Ibland kan vården behöva anpassas på olika sätt.

Undersökningar och behandlingar med strålning behöver ersättas med andra metoder eller göras senare, eller på ett sätt så att fostret skyddas.

Du kan få cytostatikabehandling efter graviditetsvecka 14.

Graviditeten påverkar inte sjukdomen. Cancer kan inte överföras till fostret.

Det är bara om cancer växer snabbt eller om det är tidigt i graviditeten som läkaren ibland rekommenderar att du avbryter graviditeten. Det är du som bestämmer.

Prata med din läkare om du vill amma.

Behandlingen behöver följas upp

När behandlingen är klar får du komma på regelbundna kontroller så att läkaren kan se att sjukdomen är borta. Läkaren vill också veta hur du mår så att du kan få hjälp om du till exempel har någon biverkning av behandlingen.

Det är olika vilka undersökningar som görs. Det beror på vilket lymfom du har haft och vilken behandling du har fått.

Det varierar hur ofta och hur länge som kontrollerna behövs. Det är vanligt med kontroller tre till fyra gånger om året de första två åren eftersom det är vanligast med återfall då. Återfall betyder att sjukdomen har kommit tillbaka.

En del kan sluta med kontrollerna efter två år. Andra behöver fortsätta i upp till fem år, men då kan kontrollerna ske med längre mellanrum.

Långsamt växande lymfom kontrolleras livet ut

De flesta som får behandling mot ett långsamt växande lymfom brukar må som vanligt efteråt.

Du behöver ändå fortsätta med kontroller livet ut, så att du kan få behandling igen om det behövs.

Det kan räcka med kontroller en eller två gånger om året, men det varierar.

Barnet kan behöva efterkontroller även i vuxen ålder

Ett barn som har fått behandling mot lymfom behöver komma på efterkontroller ganska ofta under flera år. Dels för att upptäcka om sjukdomen kommer tillbaka, dels för att se hur barnet utvecklas och kroppen fungerar efter behandlingen.

Barn som har fått strålbehandling och vissa typer av cytostatika behöver fortsätta komma på kontroller även när de är vuxna. Det är för att kroppen kan påverkas lång tid efter behandlingen. Kontrollerna sker på en av landets sex uppföljningsmottagningar för vuxna efter barncancer. Läs mer i texten [Barn och cancer](#).

Kontakta vården vid nya symtom

Det är viktigt att du själv kontaktar vården om du eller barnet får nya symtom mellan kontrollerna eller efter att kontrollerna har upphört.

Kontakta en [vårdcentral](#) om du inte längre har kontakt med en särskild läkare.

Vad beror lymfom på?

Orsakerna till lymfom är till stor del okända men det finns saker som kan öka risken:

- att vara över 60 år
- nedsatt immunförsvar, till exempel på grund av någon immundämpande behandling
- ledgångsreumatism eller någon annan inflammationssjukdom
- vissa typer av växtbekämpningsmedel, lösningsmedel eller färgämnen som du kan ha kommit i kontakt med till exempel i jobbet.

Det är i princip okänt varför barn får lymfom.

Hur påverkas livet av lymfom?

Livet kan kännas annorlunda, oavsett hur det går med sjukdomen och behandlingen. Erfarenheterna av vad som hänt finns alltid kvar.

Det är vanligt att det känns jobbigt i perioder. Oftast blir det bättre, även om det kan ta tid. En del känner sig sårbara och oroliga länge efter att behandlingen är över.

Så går det att behålla orken

Du mår bättre och orkar mer om du rör på dig. [Välj en fysisk aktivitet](#) som du trivs med och känner att du klarar av.

[Försök att äta bra](#) och att vila lagom mycket. Vila hellre ofta än länge.

Spara orken till saker som du tycker om att göra. Umgås med personer som känns bra för dig.

Olika med sjukskrivning

De flesta vuxna som får intensiv cytostatikabehandling behöver vara sjukskrivna. Det är vanligt att kunna fortsätta arbeta om du får annan behandling.

Arbetsgivaren är skyldig att underlätta för dig att komma tillbaka till arbetet efter [ensjukskrivning](#).

Du som har ett allvarligt sjukt barn kan också få ersättning av Försäkringskassan. Läs mer i texten [Ekonomiskt stöd när du är sjuk](#).

Barn och livet efter behandlingen

Barn påverkas olika, bland annat beroende på sin ålder vid behandlingen. Det gäller både hur de tänker och känner om sina erfarenheter och hur kroppen har påverkats av behandlingen.

De flesta barn med cancer mår bra av att vara i förskolan eller skolan om de orkar även under pågående behandling.

Det är vanligt att känna oro över att barnet är extra infektiöskänsligt. Men barn mår bra av att få leva som vanligt och för det mesta går det bra att göra det.

Personalen berättar vid utskrivningssamtalet om det är något särskilt som barnet och du behöver tänka på.

Behandlingen kan göra att barnet stannar i växten ett tag, men det är vanligt att växa ikapp när behandlingen är klar.

Vaccination om mjälten opererats eller strålbehandlats

Alla som får mjälten bortopererad eller strålbehandlad med en hög dos behöver bli [vaccinerade mot pneumokocker](#) och andra så kallade kapslade bakterier.

Påverka och delta i din vård

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du [förstå informationen](#) som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och [hur länge du kan behöva vänta på vård](#).

Barn ska få vara delaktiga

Barn ska få [vara delaktiga](#) i sin vård. Det finns ingen åldersgräns för detta. Barnets möjlighet att ha inflytande över vården beror på hens ålder och mognad.

För att kunna vara aktiva i vården och ta beslut är det viktigt att barnet och du som vuxen [förstår den information ni får av vårdpersonalen](#).

Ni har möjlighet till [tolkning till andra språk](#) om någon av er inte pratar svenska. Ni har också möjlighet till [tolkhjälp om någon av er till exempel har en hörselnedsättning](#).

Du kan få en ny medicinsk bedömning

Du kan få en [ny medicinsk bedömning](#) av en annan läkare, om du har en livshotande eller särskilt allvarlig sjukdom. Att få en annan läkares bedömning kan hjälpa dig om du exempelvis är osäker på vilken vård eller behandling som är bäst för dig.

Att få ett cancerbesked

Det är olika hur vuxna eller barn reagerar på ett cancerbesked. Det är vanligt att behöva prata mycket med läkaren och annan vårdpersonal om vad beskedet innebär.

En närstående får gärna vara med, om det är möjligt. Den närstående kan stötta och hjälpa till att minnas vad som har sagts.

Barn som har cancer får ibland veta det efter att personalen först har berättat för barnets vårdnadshavare. Det beror på barnets ålder. Det är bra om ni kan få informationen samtidigt, om ni är flera som har vårdnad om barnet. Läs mer om reaktioner i texten [Att få ett cancerbesked](#) och i texten [Barn och cancer](#).

[Ställ frågor](#) om du eller barnet inte förstår. Du kan få hjälp med [tolk till ditt eller barnets språk](#). Du eller barnet kan också få [tolk vid hörselnedsättning](#).

Olika sätt att få stöd

Vuxna med cancer och närstående kan få hjälp av särskilda sjuksköterskor som kallas [kontaktsjuksköterskor](#).

Kontaktsjuksköterskan ger råd och stöd och kan hjälpa till med en del praktiska saker.

Barn med cancer och deras närstående kan få råd och stöd av konsultsjuksköterskor. Konsultsjuksköterskan hjälper till att informera till exempel skolan.

Du kan också kontakta till exempel Cancerrådgivningen, Cancerfonden eller Barncancerfondens samtalsstöd. Hos Blodcancerförbundet eller Ung cancer kan du få kontakt med andra personer som är i ungefär samma situation som du.

[Här hittar du kontaktuppgifter och kan läsa mer om råd och stöd vid cancer](#)

Läs mer om stöd vid barncancer i texten [Barn och cancer](#).

För många brukar det kännas lättare när behandlingen väl har börjat och de vet vad som ska hända.

Stöd för närstående

Det kan kännas svårt att vara närstående till någon som har en sjukdom. Det är vanligt att vilja stötta samtidigt som du själv har en stark oro och mår dåligt.

Här kan du läsa [mer om hur du kan hantera situationen och hur du kan få stöd](#)

Här kan du läsa mer om [stöd vid barn och cancer](#).

Närstående barn behöver också få veta

Ett minderårigt barn har rätt att få information och stöd utifrån sitt eget behov om en närstående är sjuk.

Ofta är det bra att göra barn så delaktiga som möjligt, oavsett ålder. Men du kan behöva anpassa informationen och måste inte berätta allt. Personalen stöttar dig om du behöver det.

Läs mer i artikeln [Att få ett cancerbesked](#) och [Att prata med barn när en vuxen är allvarligt sjuk](#)

Syskon till barn som har cancer kan få stöd av särskilda syskonstödjare. Läs mer [i Barn och cancer](#).

MER PÅ 1177.SE

- Min vårdplan – ditt stöd för delaktighet och trygghet i cancervården

MER PÅ ANDRA WEBBPLATSER:

- Nationellt vårdprogram långtidsuppföljning efter barncancer

Senast uppdaterad:

2022-11-29

Redaktör:

Susanna Schultz, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Hans Hagberg, cancerläkare, Akademiska Sjukhuset, Uppsala
Lars Hjorth, barnläkare, specialist i barncancersjukdomar, Skånes Universitetssjukhus, Lund

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

Mer på 1177.se

1177 – tryggt om din hälsa och vård

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

1177 på flera språk

I

Om 1177

I

Kontakt

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).